

MARIJAMPOLĖS KOLEGIJOS DIREKTORIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL MARIJAMPOLĖS KOLEGIJOS ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI
KOMITETO VEIKLOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO**

2022 m. rugpjūčio 29 d. Nr. 1V- 80
Marijampolė

Vadovaudamasi Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-60 „Dėl Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairių tvirtinimo“ 6 punktu,

t v i r t i n u Marijampolės kolegijos Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto veiklos reglamentą (pridedama).

Direktorė

Alė Murauskienė

MARIJAMPOLĖS KOLEGIJOS ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI KOMITETO VEIKLOS REGLAMENTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto veiklos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato Marijampolės kolegijos (toliau – Kolegija) Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto (toliau – komiteto) sudėtį, funkcijas ir darbo organizavimo funkcijas.

2. Reglamentas parengtas, vadovaujantis Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymu V-60 „Dėl Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairių tvirtinimo“.

3. Komitetas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymu, Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymu V-60 „Dėl Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairių tvirtinimo“, Kolegijos statutu, šiuo Reglamentu ir kitais teisės aktais.

4. Komitetas nagrinėja Kolegijos darbuotojų pateiktus prašymus atlikti planuojamų mokslinių tyrimų vertinimą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai ir priima sprendimą dėl planuojamo atlikti mokslinio tyrimo atitikimo arba neatitikimo mokslinių tyrimų etikai.

5. Komitetas atlieka socialinių ir humanitarinių mokslinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą prieš prasidedant tyrimui, jei:

5.1. moksliniame tyrime taikomi intervenciniai metodai (pvz., socialiniai eksperimentai, veiklos tyrimas dalyvaujant ir kt.);

5.2. mokslinis tyrimas nukrypsta nuo informuoto asmens sutikimo principo;

5.3. tiriamieji yra vaikai iki 18 metų ir mokslinis tyrimas vykdomas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoje, bendrojo lavinimo mokykloje ir vaikų globos institucijoje, asmens sveikatos priežiūros įtaigose ir kt.;

5.4. mokslinis tyrimas rodo, kad tiriamieji patiria išskirtinai stiprius dirgiklius, o siekiant vertinti galimą žalą reikia specialių žinių (pvz., susijusių su smurtu, pornografija ar kt.);

5.5. mokslinis tyrimas gali sukelti ilgalaikę psichologinę žalą (pvz., psichologinę traumą, depresiją, nemigą ar kt.), viršijančią riziką, su kuria susiduriama įprastame gyvenime;

5.6. mokslinis tyrimas siejamas su tiriamųjų saugumo rizika (pvz., smurto šeimoje moksliniai tyrimai);

5.7. to reikalauja tiriamasis, mokslinius tyrimus finansuojanti organizacija ar bendradarbiavimo (pvz., tarptautinio projekto, užsakomojo mokslinio tyrimo ar kt.) partneris (šalis);

5.8. tiriamieji yra socialiai pažeidžiami asmenys ir to reikalauja teisės aktai;

5.9. mokslinio tyrimo eigoje atsiranda nenumatytų aplinkybių (pvz., keičiasi asmens duomenų tvarkymo sąlygos, duomenų rinkimo metodas ar kt.), kurios daro taką mokslinio tyrimo planui, kurio atitiktis mokslinių tyrimų etikai patvirtinta;

5.10. tyrėjas nėra tikras, ar jo mokslinis tyrimas gali sukelti reikšmingą psichologinę ar fizinę žalą, ar turėti saugumo rizikos požymių tiriamiesiems;

5.11. tyrėjo pasirinktas metodas ar mokslinio tyrimo rezultatų skelbimo būdas gali kelti kitų reikšmingų etinių problemų;

5.12. mokslinio tyrimo rezultatus planuojama skelbti mokslo žurnale, kurio vienas iš reikalavimų pateikti atitikties mokslinių tyrime etikai patvirtinimą.

6. Komitetas vertina tik planuojamų vykdyti tarptautinių ir nacionalinių mokslo programų (fondų) finansuojamų mokslinio tyrimų, užsakomųjų mokslinių tyrimų bei tyrimų, kuomet tyrėjui privalu turėti atitikties mokslinio tyrimų etikai patvirtinimą atitikti bendriesiems mokslinio tyrime etikos principams.

7. Dėl sveikatos mokslo srities klinikinių ar intervencinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo tyrėjai turi kreiptis į Lietuvos bioetikos komitetą arba regioninį (Vilniaus arba Kauno) biomedicininį tyrimų etikos komitetą.

8. Dėl leidimų atlikti tyrimus ir bandymus, susijusius su gyvūnais, tyrėjai turi kreiptis Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

9. Komitetas nevertina studentų atliekamų baigiamųjų darbų (projektų) atitikties mokslinio tyrimų etikai.

II SKYRIUS KOMITETO SUDĖTIS IR SUDARYMAS

10. Komitetas sudaromas 3 metams iš 6 narių. Tas pats narys negali būti skiriamas daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

11. Komiteto nariai privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir būti pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą (1 priedas), kurio privalo laikytis 5 metus pasibaigus kadencijai. Asmens duomenų paslaptis saugoma neterminuotai.

12. Komitetas sudaromas iš narių, turinčių skirtingą, kuo platesnę akademinę ir /ar profesinę patirtį, reikalingą kuo išsamiau ir tinkamiau įvertinti atitiktį Kolegijoje ketinamų vykdyti mokslinio tyrimų etikai:

12.1. 2 nariai, einantys Kolegijoje docento arba profesoriaus pareigas ir atstovaujantys skirtingas studijų krypčių grupes bei turintys 10 (dešimt) metų mokslinės veiklos patirtį;

12.2. 1 narys, dirbantis Kolegijoje filosofijos ar etikos srityje ir turintis metų mokslinės veiklos patirtį;

12.3. 1 narys, dirbantis Kolegijoje ir turintis patirties asmens duomenų apsaugos srityje;

12.4. 1 narys, dirbantis Kolegijos administracijoje ir turintis bent 5 metų mokslo vadybos patirtį;

12.5. 1 narys iš Kolegijos socialinių partnerių, dirbantis savo atstovaujamoje institucijoje bent 2 metus.

13. Kiekvienas fakultetas, dekanu teikimu, į Komitetą skiria po 1 narį, einantį docento arba profesoriaus pareigas, ir vykdančią mokslinius tyrimus bei eksperimentinės plėtros darbus.

14. Kolegijos direktorius į Komitetą skiria 3 narius: 1 narį, turintį patirties asmens duomenų apsaugoje, 1 narį, dirbantį filosofijos/etikos srityje, ir 1 narį, dirbantį administracijoje.

15. Kolegijos fakultetų dekanams bendrai sutarus, į Komitetą skiria 1 narį nuo socialinių partnerių.

16. Komiteto sudėtį ir jo pakeitimus tvirtina Kolegijos direktorius.

17. Komiteto nario įgaliojimai pasibaigia, kai baigiasi Komiteto kadencija, išskyrus atvejus, kai:

17.1. Komiteto narys atsistatydina paties raštišku prašymu, kurį pateikia Komiteto pirmininkui;

17.2. Komiteto narys netinkamai atlieka Komiteto nario pareigas. Jį atšaukia delegavęs subjektas;

17.3. Komiteto narys miršta.

18. Kai Komitete atsiranda laisva vieta, pirmininkas kreipiasi į subjektą, paskyrusį Komiteto narį, prašydamas skirti naują Komiteto narį iki kadencijos, kuriai buvo paskirtas nebegalintis eiti pareigų Komiteto narys, pabaigos.

III SKYRIUS KOMITETO FUNKCIJOS

19. Komitetas atlieka šias funkcijas:
 - 19.1. rengia ir teikia Kolegijos direktoriui tvirtinti Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo tvarkos aprašą (toliau — Aprašas), skelbia jį Kolegijos tinklalapyje bei atnaujina esant poreikiui;
 - 19.2. vadovaudamasis Aprašu, vertina 5 ir 6 Reglamento punktuose nurodytų mokslinių tyrimų atitiktį bendriesiems mokslinių tyrimų etikos principams prieš prasidedant tyrimams;
 - 19.3. bendradarbiauja su kitomis institucijomis, atsižvelgdamas į jų kompetencijos sritis, dėl veiklos principų taikymo ir/ar sudėtingų atvejų;
 - 19.4. skelbia visų vertintų mokslinių tyrimų, kurių atitiktis mokslinių tyrimų etikai Komiteto patvirtinta, duomenis Kolegijos tinklalapyje.

IV SKYRIUS KOMITETO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

20. Komiteto pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir sekretorius renkami Komiteto narių posėdyje atviru balsavimu pirmajame Komiteto posėdyje.
21. Komiteto posėdžiai šaukiami pagal poreikį.
22. Komitetas posėdžius gali organizuoti kontaktiniu, nuotoliniu būdu arba elektroninės konferencijos būdais.
23. Komiteto posėdžiai laikomi teisėtais, jei juose dalyvauja daugiau kaip pusė jo narių.
24. Komiteto posėdžiai uždari. Tame pačiame posėdyje svarstant kelis mokslinių tyrimų projektus, susiję asmenys turi būti kviečiami atskirai.
25. Komiteto posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Komiteto pirmininkas. Jeigu svarstymo dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai dokumentus teikia Komiteto pirmininkas, posėdį šaukia jo pavaduotojas. Jei svarstymo dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai dokumentus teikia Komiteto narys, jis nuo posėdžio privalo nusišalinti.
26. Komiteto narys, kuriam kyla interesų konfliktas dėl vertinimui pateikto mokslinio tyrimo projekto, privalo nedelsdamas nusišalinti, vos tik tai paaiškėja, apie tai raštu pranešdamas Komiteto pirmininkui ar jo pavaduotojui. Jis negali dalyvauti vertinant pirminį ar tęstinį to mokslinio tyrimo projektą, išskyrus atvejus, kai reikia pateikti Komiteto reikalaujamą informaciją. Jeigu Komiteto pirmininkui kyla interesų konfliktas dėl vertinimui pateikto mokslinio tyrimo projekto, apie tai jis privalo pranešti Kolegijos direktoriui, kuris vadovaujantis teisės aktais sprendžia ar priimti nusišalinimą.
27. Prireikus Komitetas gali pasitelkti atitinkamos mokslo srities nepriklausomus ekspertus, kurie teiktų nuomonę dėl atitikties mokslinio tyrimo etikai, konsultuotų Komiteto narius. Priimant sprendimus, ekspertai neturi balsavimo teisės.
28. Komitetas savo veikloje turi būti objektyvus, nešališkas ir nepriklausomas nuo tyrėjo ir bet kokios kitos netinkamos įtakos. Vertinant atitiktį mokslinių tyrimų etikai turi būti atsižvelgiama į Lietuvos ir / ar šalių, kuriose turi būti atliekamas mokslinis tyrimas, įstatymus ir kitus teisės aktus, taip pat į galiojančias tarptautines normas ir standartus, tačiau jie neturi leisti sumažinti ar panaikinti bet kurių tiriamųjų numatytos apsaugos, nurodytos pateikiant dokumentus.
29. Komiteto posėdis turi būti sušauktas per 10 darbo dienų nuo prašymo pateikimo datos.
30. Komitetas pateiktą prašymą privalo išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl mokslinio tyrimo atitikties mokslinių tyrimų etikai per 15 darbo dienų nuo paraiškos pateikimo datos.
31. Komiteto pirmininkas arba sekretorius apie sprendimą per 5 darbo dienas Kolegijos suteiktu elektroniniu paštu informuoja pareiškėją. Sprendimas išsiųstas Kolegijos elektroniniu paštu laikomas įteiktu kitą dieną po išsiuntimo.
32. Komiteto posėdžio sprendimai yra priimami, kai už juos balsuoja daugiau kaip 50 proc. posėdyje dalyvaujančių Komiteto narių.

33. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, Komiteto pirmininko arba posėdžiui pirmininkaujančio nario balsas yra lemiamas.

34. Posėdžius protokoluoja Komiteto sekretorius.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Reglamentas gali būti keičiamas, papildomas ar pripažįstamas netekusiu galios Kolegijos direktoriaus įsakymu.

36. Visi Komiteto veiklos procedūriniai klausimai, nenumatyti šiame Reglamente, sprendžiami Komiteto posėdžių metu.

37. Reglamentas viešinamas Kolegijos tinklapyje.

**MARIJAMPOLĖS KOLEGIJOS
ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI KOMITETAS**

(Atitikties mokslinio tyrime etikai komiteto nario vardas ir pavardė)

KOMITETO NARIO KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

2022-____-____

Būdamas (-a) Marijampolės kolegijos (toliau — Kolegija) Atitikties mokslinio tyrime etikai komiteto (toliau — Komitetas) nariu (-e):

1. Pasižadu laikydamasis (-si) nepriklausomumo, kolegialumo, skaidrumo, pagarbos, nešališkumo, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principų, atlikti Komiteto nario/pirmininko pareigas.

2. Įsipareigoju laikytis konfidencialumo reikalavimų ir pasižadu visą su planuojamų mokslinių tyrimų etikos vertinimu susijusią informaciją (posėdžiuose nagrinėjami klausimai, kitų Komiteto ar posėdžių dalyvių išsakomos nuomonės, vertinimui pateikti dokumentai) naudoti tik vertinimo tikslais ir įsipareigoju jos neatskleisti kitais tikslais ir ne Komiteto nariams.

3. Paaiškėjus, kad planuojamame moksliniame tyrime, kurio etikos vertinimas yra atliekamas, dalyvauja asmuo, susijęs su manimi santuokos, artimos giminystės ar svainystės ryšiais, arba, kad dėl bet kokių kitų aplinkybių negaliu laikytis šios deklaracijos 1 punkte nustatytų principų, pasižadu nedelsdamas (-a) raštu apie tai pranešti Komiteto pirmininkui ir nusišalinti nuo tokio mokslinio tyrimo etikos vertinimo. Būdamas (-a) Komiteto pirmininku (-e), privalau informuoti Komiteto narius ir nusišalinti nuo tokio mokslinio tyrimo etikos vertinimo. Informacija apie nusišalinimą užfiksuojama Komiteto posėdžio protokole.

4. Man išaiškinta, kad asmenys, susiję su manimi santuokos, artimos giminystės ar svainystės ryšiais, yra: sutuoktinis, seneliai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), jų sutuoktiniai, vaikaičiai, broliai, seserys ir jų vaikai, taip pat sutuoktinio tėvai, broliai, seserys ir jų vaikai.

5. Patvirtinu, kad esu susipažinęs (-usi) su Marijampolės kolegijos Atitikties mokslinių tyrimų etikai komiteto veiklos reglamentu.

6. Patvirtinu, kad esu susipažinęs (-usi), kad šio pasižadėjimo turiu laikytis 5 (penkerius) metus pasibaigus mano kadencijai ir kad asmens duomenų paslaptį saugosiu neterminuotai.

7. Patvirtinu, kad esu įspėtas (-a), kad pažeidęs šį pasižadėjimą, turėsiu atlyginti padarytą žalą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir kad už konfidencialios informacijos atskleidimą man gali būti taikoma teisės aktuose numatyta atsakomybė.

(komiteto nario vardas, pavardė)

(parašas)